

БӨЛІМ: БАСТАУЫШ СЫНЫП

Кенді пайдалы қазбалар деген не?

ЖАРИЯЛАНДЫ
27.02.2020

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/69685/>

Бекітемін:

Күні:	Мұғалімнің аты- жөні: Байжанова Айдана	Мектеп:
Сынып:	Қатысқандар саны:	Қатыспаған саны:
Тақырыбы:	Кенді пайдалы қазбалар деген не?	
Оқу мақсаты:	4.3.4.1 — кейбір пайдалы қазбалардың (бор, тұз, әктас, саз, мұнай, гранит, көмір, табиғи газ) қолданылу саласын анықтау; 4.1.2.2 — алынған нәтижелерді білім алушы таңдаған формада ұсыну.	
Сабақтың мақсаты:	Кенді пайдалы қазбаларды ажырату.	
Бағалау критерийі	Кен ұғымын түсінеді. Кенді пайдалы қазбалардың пайда болуын біледі.	
Тілдік мақсат	Тірек сөздерді қолдана отырып, кенді пайдалы қазбаларды қалай өндіретіні туралы айтып бере алады. Пәндік терминология мен тірек сөздер: Байыту, балқыту, полиметалл.	
Құндылықтар	Оқушыларды бір-біріне деген құрмет көрсетуін тәрбиелеу	
Пәнаралық байланыс	Қазақ тілі, математика, көркем еңбек.	
АКТ қолдану дағдылары	Таныстырылыммен жұмыс	
Алдыңғы менгерілген білім	Кейбір пайдалы қазбалардың жанатынын біледі.	
Сабақ барысы		
Жоспарланған уақыт	Сабақта жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>Ұйымдастыру кезеңі. Оқушылар бір-бірімен қол алысып, жылы тілектер айтады.</p> <p>«Ертеңгілік шеңбер» Қайырлы күн, көздерім! Ояңдындар ма? (<i>қабақтарын сипайды</i>) Қайырлы күн, құлақтарым! Ояңдындар ма? (<i>құлақтарын сипайды</i>) Қайырлы күн, қолдарым! Ояңдындар ма? (<i>қолдарын шапалақтайды</i>) Қайырлы күн, аяқтарым! Ояңдындар ма? (<i>аяқпен жерді топылдайды</i>). Қайырлы күн, мұғалім! Мен ояндым! (<i>күлімсіреп, мұғалімге қолдарын созады</i>)</p> <p>Жедел жауап . Жетекші сұрақтар арқылы тақырыпты ашу. Сұрақтар: — Пайдалы қазбалар қалай пайда болады? — Пайдалы қазбалардың қандай түрлері бар? — Пайдалы қазбаларды не үшін пайдаланады? — Энергия көзі ретінде қандай пайдалы қазбаларды қолдануға болады? ҚБ. Мұғалімнің ауызша қалыптастырушы бағалауы.</p>	<p>Көңілді әуен қосып қою. Слайд №1</p> <p>Слайд №2</p>

<p>Сабактың ортасы</p>	<p>Неден жасалған? Тапсырманың мақсаты: Металдарды әртүрлі жерде қолданылатыны туралы түсіну. Оқулықтағы суреттерге қарап, олардың ортақ қасиеттерін табады. Мәшине, ұшақ, трактор, жылыту батареясы, темір ыдыстар мен алтын сағатта металдың қолданылғанын түсінеді. Оқушылар жұптасып, «Кластер» жасайды. Әр жұпқа металдан, ағаштан, т.б. жасалған заттардың суреттерін пайдаланып, тек металдан жасалғанын анықтаулары керек. ҚБ. Мұғалімнің ауызша қалыптастырушы бағалауы. Кен қалай өндіріледі? Мақсаты: Кеннің қалай өндірілетінін түсінеді. «Орнын тап» ойыны арқылы оқушылар кенді қалай өндіретінін табу керек. Топқа біріктіру. Пайдалы қазбалардың түрлеріне байланысты бірнеше топтарға біріктіру ұсынылады. Әр топқа кен өдіру үрдісі көрсетілген бірнеше суреттер таратылады. Оқушылар суреттерді ретімен орналастырулары керек. ҚБ. Мұғалімнің «Бес саусақ» әдісі бойынша ауызша қалыптастырушы бағалауы. Металл қалай алынады? Оқулықтағы ақпаратпен таныса отырып, әр топ металл өнімдерін қалай алынатынын анықтайды. Жетекші сұрақтар: — Кенді қайдан алады? Қандай әдіспен алады? — Шахталардан металл алуға болады ма? — Кенді байыту дегенді қалай түсінесіңдер? — Домна деген не? ҚБ. Мұғалімнің ауызша қалыптастырушы бағалауы. Сен білесің бе? Оқушылар домна пештерінің температурасы 1500°С-тан жоғары болатыны туралы біледі. Қазақстандағы ең ірі домна пеші Теміртауда орналасқанын біледі. Зертте. Зерттеудің мақсаты: Қаңылтыр қалбырдың, темір шегенің және сымның қасиеттерін анықтау. Зерттеудің жоспарын құру: — Берілген металдардың қасиетін анықтау. — Металдың түсін, қалыңдығын анықтау. — Металдың қаттылығы мен иілгіштігін анықтау. — Қорытынды жасау. Ресурстар. Әр топқа дайын кесте, қаңылтыр қалбыр, темір шеге және сым тарату.. Талқыланатын сұрақтар: -Кестеден қандай мәлімет алуға болады? -Қандай металл түрлері берілген? Саралау. Ынтасы жоғары оқушыларға металдардың басқа қандай қасиеттері бар екендігін сұрау. Ойларын тыңдау. Зерттеу жұмысын қорытындылау. Зерттеудің жоспары мен оның барысын салыстырып, қорытынды шығару. ҚБ. Мұғалімнің «Екі жұлдыз, бір тілек» әдісі бойынша ауызша қалыптастырушы бағалауы. Ойлан. Ғарышта ғарыш кемесіне өте көп күш әсер ететіндіктен оны жасайтын материалдар мықты болуы керектігін түсінеді. Ғарыш кемелерінің тетіктерін түрлі металдардың қосылысынан жасайтынын біледі. Оған алюминий, темір, мыс, күміс, титан сияқты металдар жиі пайдаланылады. Сергіту сәті. Бейнежазба әуенімен қимылдау. <i>Жеке жұмысқа дәптерде берілген тапсырмаларды орындау ұсынылады.</i> 23-жұмыс парағы. «Кенді пайдалы қазбалар деген не?», 25-б. Аңыз. Аңызды оқып жауап беру. Қандай әдіспен? Оқушылар бос ұяшықтарға кенді қазбаларды өңдеудің әдістерін жазады. Бағалау. Дескриптор: Оқушылар: -Кенді байыту әдісін біледі; -Кенді балқыту әдісін біледі.. 24-жұмыс парағы. «Металдардың түрлері», 26-б. Сөзжұмбақ. Оқушылар сөзжұмбақты шеше отырып, «кен» деген сөзді табады. Бағалау. Дескриптор: Оқушылар: -Ашық әдіспен пайдалы қазба өндірілетін жерді біледі; — Құрамында бірнеше металдар кездесетін кенді жазады; -Металды балқытатын пештің атауын біледі. Кен өндіру. Кеннен металды айырып алу жолын сипаттайтын сөздерді тауып, сөйлем құрайды. Бағалау. Дескриптор: Оқушылар: -Кеннен металды айырып алу жолдарын біледі; -Сөйлем құрастырып жазады. ҚБ. Мұғалімнің жазбаша қалыптастырушы бағалауы.</p>	<p>Оқулықпен жұмыс</p> <p>Слайд №3, Плакат, суреттер, маркер, желім</p> <p>Слайд №4</p> <p>Пайдалы қазбалардың суреттері</p> <p>Оқулықпен жұмыс</p> <p>Слайд №5,6</p> <p>Кесте, қаңылтыр қалбыр, темір шеге және сым</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=9sNv1wcpWAw</p> <p>Дәптермен жұмыс</p>
-------------------------------	---	--

Сабақтың соңы	Кері байланыс. Сабақтағы өз жұмысына баға беру. 1. Мен сабақта _____ жұмыс істедім, себебі _____. 2. Сабақтағы өзімнің жұмысыма мен _____ себебі, _____. 3. Сабақтың тақырыбы _____ болды. 4. Менің қосымша _____ жайлы білгім келеді.	Бағалау парағы Слайд №7
Қосымша ақпарат		
Саралау -оқушыларға қалай көбірек қолдау көрсетуді жоспарлайсыз? Қабілеті жоғары оқушыларға қандай міндет қоюды жоспарлап отырсыз?	Бағалау — оқушылардың материалды меңгеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлайсыз?	Денсаулық пен қауіпсіздік техникасының сақталуы
Материалдарды игеру деңгейлерінде оқушылардың қызығушылығын арттыру мақсатында ақпаратты қабылдаудың әр түрін ескеру. Оқушылардың ақпаратты қабылдауына байланысты тапсырмалар ұйымдастыру.	Сабақ барысында -мадақтау, қолдау сөздер айту арқылы бағалау. -оқушылардың жауаптарын, іс-әрекеттеріне бақылау жүргізіп, түртіп алу арқылы бағалау.	Сергіту жаттығуларын орындағанда, тақтаның алдында топтық жұмыс жасаған кезде оқушылар сынып ішінде жүргенде қауіпсіздік ережелерін сақтау.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimgger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.